

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради Університету
від 21 вересня 2022 р. (протокол № 9),
введеним в дію наказом від 21.09.2022
№ 481

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок реалізації права на академічну
мобільність учасників освітнього процесу
Київського університету імені Бориса Грінченка
(нова редакція)**

Київ – 2022

I. Загальні положення

Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка (далі – Університет) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; Постанови № 599 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності» від 13 травня 2022 р.; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора науку вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261; Статуту Університету; Положення про організацію освітнього процесу в Університеті (наказ від 15.12.2017 №817); Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті (наказ від 31.05.2019 № 388); Положення про службові відрядження Університету в межах України та за кордон, затвердженого наказом від 10.04.2018 №234; інших нормативно-правових документів.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Заклад-партнер – український, іноземний заклад освіти (наукова установа), що бере участь у програмі академічної мобільності на підставі міжнародних договорів України про співробітництво у галузі освіти та/або науки, міжнародних програм та проєктів або договорів про співробітництво між українськими закладами освіти чи між українським закладом освіти та іноземним закладом освіти.

Учасниками освітнього процесу Університету є здобувачі вищої освіти: освітніх ступенів бакалавра, магістра; освітньо-наукового ступеня доктора філософії; наукового ступеня доктора наук; науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники; інші учасники освітнього процесу (далі – Учасники освітнього процесу).

Це Положення встановлює порядок організації програм академічної мобільності для Учасників освітнього процесу Університету на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти (наукових установ) в Університеті. При цьому встановлений Положенням порядок участі у програмах академічної мобільності не поширюється на осіб, що тимчасово допущені до освітнього процесу в Університеті чи перебувають у академічній відпустці, а також здобувачів вищої освіти та/ або працівників Університету, направлених за кордон МОН України.

Цілі, завдання та загальні правила забезпечення і реалізації права на академічну мобільність мають відповідати основним принципам Спільної декларації міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», підписаної у м. Болонья (Італія) 19 червня 1999 р. (Болонська декларація).

Учасники освітнього процесу Університету, Університет та іноземні учасники освітнього процесу і заклади вищої освіти (наукові установи), що беруть участь у програмах академічної мобільності, є учасниками академічної

мобільності. У разі залучення до виконання програми академічної мобільності фінансової установи або інших сторонніх організацій, такі організації є третьою стороною під час укладання партнерського договору.

Право на академічну мобільність Учасників освітнього процесу реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, договорів про співробітництво між Університетом та іноземними або вітчизняними закладами вищої освіти (далі – ЗВО-партнери), а також на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів, підтриманих адміністрацією Університету.

Відповідно до вимог нормативних актів, регламенту програм та/або двосторонніх угод між ЗВО-партнерами:

- здійснюється відбір Учасників програм академічної мобільності;
- регламентується перелік вимог та документів, необхідних для підтвердження участі у програмі академічної мобільності, процедура і строк їх подання;
- визначаються етапи, фінансові умови, види та форми академічної мобільності, тривалість і зміст навчання/стажування у ЗВО-партнерах (наукових установах);
- визначаються умови визнання результатів навчання/стажування або проведення наукових досліджень та звітування науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників.

Учасники освітнього процесу Університету зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі у програмі академічної мобільності (не менше ніж за 14 днів до дня початку програми академічної мобільності);
- вчасно прибути до місця реалізації програми академічної мобільності;
- під час програми академічної мобільності дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових документів приймаючої установи;
- після завершення програми академічної мобільності повернутися до Університету у встановлені документально терміни та подати необхідні звітні документи, зазначені у розділі VI цього Положення.

Супровід і допомогу в організації міжнародної академічної мобільності, укладенні відповідних договорів, налагодженні/підтримці зв'язків із ЗВО-партнерами (науковими установами), а також оголошення конкурсів про участь у програмах академічної мобільності, надання науково-методичного консультування щодо реалізації права на академічну мобільність тощо здійснює НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти Університету.

Обов'язковою умовою реалізації програм академічної мобільності є оприлюднення результатів відбору українських учасників, звіту про завершення ними виконання програми академічної мобільності та її результатів на офіційному вебсайті Університету.

II. Види та форми академічної мобільності

За місцем реалізації права на академічну мобільність здобувачів освіти (наукового ступеня), а також педагогічних, науково-педагогічних, наукових, інших працівників закладів освіти (наукових установ) вона поділяється на:

– *внутрішню* академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками освітнього процесу Університету у ЗВО-партнерах (наукових установах) у межах України;

– *міжнародну* академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками освітнього процесу Університету у ЗВО-партнерах (наукових установах) за межами України (вихідна академічна мобільність) або іноземними Учасниками освітнього процесу в Університеті (вхідна академічна мобільність).

За сферою діяльності академічна мобільність поділяється на *освітню* та *наукову*.

За способом реалізації академічної мобільності розрізняють *очну*, що передбачає фізичне переміщення учасника академічної мобільності до закладу-партнера, *дистанційну*, що передбачає інтерактивну взаємодію учасника академічної мобільності, що забезпечується використанням відповідних інформаційно-комунікаційних технологій, та *змішану*, що передбачає очно-дистанційну участь учасника академічної мобільності.

Основними видами академічної мобільності є:

– *ступенева* мобільність – навчання Учасника освітнього процесу Університету в іншому ЗВО з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше ЗВО;

– *кредитна* мобільність – навчання Учасника освітнього процесу Університету в іншому закладі вищої освіти з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані в Університеті. При цьому загальний період навчання для Учасників таких програм академічної мобільності залишається незмінним.

Формами академічної мобільності для здобувачів освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти в Університеті, є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування;
- навчально-наукове стажування;
- практика (отримання досвіду професійної діяльності в галузі майбутньої, наявної, суміжної спеціальності під керівництвом працівників закладу освіти (наукової установи) з метою формування фахових компетентностей і навичок у реальних, у тому числі виробничих, умовах для прийняття самостійних рішень у практичній діяльності, оволодіння методами, формами організації та засобами праці в певній професійній діяльності або галузі знань);

–інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо).

Формами академічної мобільності для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти, докторантів, науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників Університету є:

–участь у спільних проєктах (у т.ч. діяльність у складі тимчасової проєктної групи, утвореної на певний строк для реалізації мети і виконання завдань певного освітнього або наукового проєкту за рахунок гранту, наданого закладам-партнерам);

–викладання;

–наукове дослідження;

–наукове стажування;

–підвищення кваліфікації;

–участі у програмах кредитної академічної мобільності;

–інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать чинному законодавству.

III. Організаційне забезпечення академічної мобільності науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників, здобувачів наукового ступеня доктора наук

Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники Університету можуть реалізовувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності на підставі укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності та запрошення від приймаючої сторони. При цьому, за науково-педагогічними, науковими, педагогічними працівниками зберігається основне місце роботи в Університеті до двох років. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи гарантується на строк до шести місяців тоді, коли підтримка у грошовій формі протягом усього строку участі у програмі академічної мобільності в закладі-партнері передбачена в розмірі, що на дату укладення договору про академічну мобільність є меншим за розмір середнього прожиткового мінімуму в країні перебування.

За здобувачами вищої освіти четвертого (наукового) рівня, які реалізують право на академічну мобільність, зберігається місце в докторантурі та виплата стипендії, якщо вона не передбачена умовами академічної мобільності або є меншою, ніж стипендія в Університеті.

Іноземні науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники ЗВО-партнерів (наукових установ), які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності, під час перебування в Університеті мають усі права та обов'язки його працівників.

Умови приїзду провідних іноземних науковців і діячів освіти на запрошення Університету та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між Університетом та запрошеною особою.

Перелік документів, які необхідно подати учасникам академічної

мобільності (науково-педагогічним, науковим, педагогічним працівникам, докторантам Університету) до НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти:

– оригінал або копія запрошення для участі у програмі академічної мобільності із зазначеними умовами фінансування програми академічної мобільності та перекладом його на українську мову;

– договір про академічну мобільність між Університетом та учасником академічної мобільності.

Реалізація права на міжнародну академічну мобільність повинна бути підкріплена **двома** договорами: український та іноземний заклади освіти (наукові установи) або інший український заклад освіти (наукова установа) укладають у письмовій або електронній формі договір між закладами-партнерами про виконання програми академічної мобільності (*партнерський договір*), якщо цього не було зроблено раніше, а з учасником академічної мобільності укладається договір академічної мобільності.

Укладення договору про співробітництво між закладами-партнерами, а також партнерського договору та договору академічної мобільності в умовах воєнного стану та за інших обставин форс мажор здійснюється в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису. В разі неможливості використання такого підпису здійснюється обмін листами про намір співробітництва, виконання програми академічної мобільності та підтвердження виконання зобов'язань після завершення або скасування воєнного стану.

Для освітньої академічної мобільності **обов'язковим є** визначення закладами-партнерами **у партнерському договорі** переліку та змісту освітніх компонентів, порядку вибору додаткових навчальних дисциплін, обсягу навчального навантаження, детального опису оцінювання результатів та їх відображення в документі, де зазначаються результати академічної мобільності.

У договорі академічної мобільності, окрім іншого, визначаються її мета, завдання, вид та форма, тривалість, строк (у разі потреби — етапи), результати, яких очікується досягти, документ, що отримує учасник після завершення участі у програмі академічної мобільності, перелік та зміст освітніх компонентів, обсяг навчального навантаження, детальний опис оцінювання результатів та їх відображення в додатку до диплома (для освітньої академічної мобільності), строк, умови та порядок звітування під час або після повернення до Університету, визнання результатів академічної мобільності, а також заходи, що вживатимуться в разі недосягнення цілей академічної мобільності або невизнання її результатів, порядок вибору додаткових навчальних дисциплін (крім вивчення в закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін) для освітньої академічної мобільності, строк, умови та порядок ліквідації академічної заборгованості, у тому числі в закладі-партнері.

IV. Організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів освітніх ступенів бакалавра, магістра та освітньо-наукового ступеня доктора філософії

Учасники освітнього процесу, які є здобувачами вищої освіти в межах

програм внутрішньої мобільності, зараховуються до ЗВО-партнерів (наукових установ) в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки відповідно до норм чинного законодавства.

До участі у програмах академічної мобільності допускаються здобувачі денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня, починаючи з другого року навчання; другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Відбір здобувачів вищої освіти для участі у програмах академічної мобільності здійснюється Конкурсною комісією Університету з урахуванням рейтингу успішності, рівня володіння іноземною мовою, наукових досягнень здобувача, його участі у громадському житті Університету. Результати відбору оприлюднюються на офіційному сайті Університету, інформація про участь здобувачів освіти у програмі академічної мобільності за відповідними формами академічної мобільності вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО).

Склад Конкурсної комісії затверджується наказом ректора Університету.

На час навчання у ЗВО-партнері здобувачу вищої освіти за його заявою надається індивідуальний навчальний план, що встановлює порядок вивчення навчальних дисциплін та складання контрольних заходів за результатами навчання з урахуванням особливостей навчального плану спеціальності та програми академічної мобільності, узгоджений із керівником освітньої програми або завідувачем випускової кафедри, деканом факультету, де навчається здобувач вищої освіти, і затверджується проректором з науково-методичної та навчальної роботи (для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії – індивідуальний план погоджується з науковим керівником; завідувачем випускової кафедри та/або кафедри, за якою закріплена спеціалізація; завідувачем аспірантури, докторантури та затверджується проректором з наукової роботи).

При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти враховується виконання ним індивідуального навчального плану (за умови, якщо такий був) поточного та попередніх навчальних років в Університеті.

Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

Здобувач вищої освіти, окрім вивчення у ЗВО-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін (за рахунок кредитів вибіркової частини навчального плану освітньої програми) за погодженням з Університетом.

Здобувач вищої освіти, який бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, підписує договір про міжнародну академічну мобільність з Університетом.

Здобувач освітнього ступеня бакалавра/магістра надає до НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти необхідні документи для здійснення міжнародної програми академічної мобільності:

– ксерокопію закордонного паспорта (перша сторінка);

- мотиваційний лист з особистим підписом апліканта (обсягом до 1 сторінка формату А4).
- рекомендаційний лист від одного із викладачів випускової кафедри, завірений підписом завідувача кафедри;
- витяг із заліково-екзаменаційної сесії за попередній навчальний рік із вказаним середнім балом, завірений у студентському офісі факультету;
- сертифікат про підтвердження знання іноземної мови не нижче рівня В2 (перевага надається офіційним сертифікатам). У випадку відсутності сертифіката необхідно заповнити Language Assessment Sheet та завірити його у викладача іноземної мови, а також поставити печатку на факультеті;
- документи (дипломи, сертифікати та ін.), які підтверджують наукові досягнення здобувача вищої освіти та його участь у громадському житті Університету.

V. Фінансові умови участі у програмах академічної мобільності

За здобувачами вищої освіти на період навчання у ЗВО-партнері (науковій установі) на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності або ж передбачена частково (наприклад, програма покриває вартість проживання або надається гуртожиток, а кошти на дорожні витрати і харчування не передбачені програмою тощо).

Якщо термін перебування здобувача вищої освіти у ЗВО-партнері складає більше ніж один семестр, то стипендія виплачується у першому семестрі, а у другому і кожному наступному семестрах до завершення програми академічної мобільності виплати відбуваються за рішенням стипендіальної комісії Університету за умови виконання зобов'язань за Договором про академічну мобільність. Відповідно до чинного законодавства стипендія може виплачуватись не одразу, а після повернення в Україну.

Особи, які уклали договори про навчання чи стажування за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються у Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

Для науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника Університету відповідно до законодавства збереження оплати праці за основним місцем роботи в розмірі середньої заробітної плати упродовж перших шести місяців гарантується тоді, коли підтримка у грошовій формі протягом усього строку участі у програмі академічної мобільності в закладі-партнері передбачена в розмірі, що на дату укладення договору про академічну мобільність є меншим за розмір середнього прожиткового мінімуму в країні перебування.

Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність у рамках договорів про співробітництво між Університетом та іноземними ЗВО-партнерами (науковими установами), можуть бути зараховані

на навчання до Університету:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень закладів вищої освіти;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, зокрема за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документу/документів про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному ЗВО-партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між ЗВО договорів про міжнародну академічну мобільність.

Навчання вітчизняних та іноземних Учасників освітнього процесу за узгодженими між ЗВО-партнерами (науковими установами) освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту ЗВО-партнерами (наукової установи), а також спільних або подвійних документів про вищу освіту ЗВО-партнерів (наукових установ).

VI. Звітвання про виконання програми академічної мобільності

Після повернення до Університету протягом 5 робочих днів, Учасник освітнього процесу, який реалізовував право на академічну мобільність, залежно від її форми, надає відповідний документ, що підтверджує завершення програми академічної мобільності.

Здобувачі освітніх ступенів бакалавра, магістра після повернення до Університету надають документ із переліком і результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завірених в установленому порядку у ЗВО-партнері до студентського офісу факультету та у НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти. Здобувачі освітньо-наукового ступеню доктора філософії подають відповідні документи завідувачу аспірантури, докторантури Університету та у НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти.

Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники подають відповідні документи (сертифікат тощо), які підтверджують виконання програми академічної мобільності у ЗВО-партнері (науковій установі) та звіт про виконання програми академічної мобільності до завідувач кафедри та у НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти; докторанти – завідувачу аспірантури, докторантури Університету та у НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти.

Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у ЗВО-партнері (науковій установі) не виконав умов, визначених у договорі академічної мобільності в частині опанування змісту освітніх компонентів та виконання обсягу навчального навантаження, такий учасник після повернення до закладу освіти (наукової установи) постійного місця навчання в установленому порядку ліквідує академічну заборгованість до закінчення першого семестрового контролю після його повернення або повторно вивчає відповідні освітні

компоненти за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

VII. Визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності здобувачів вищої освіти

Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні ЗВО-партнера, якщо в ній не застосовується ECTS.

Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності повинне ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у ЗВО-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою (освітньо-науковою) програмою Університету. Навчальні дисципліни та інші види освітньої діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані.

Визнання (зарахування) результатів навчання, кредитів опанованих здобувачем навчальних дисциплін у ЗВО-партнері здійснюється на засіданні випускової кафедри за спеціальністю здобувача освітнього ступеня бакалавра/магістра, яка, за необхідності, залучає до аналізу наданих здобувачем вищої освіти звітних матеріалів фахівців інших кафедр, на підставі наданого здобувачем вищої освіти документа з переліком і результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку у ЗВО-партнері. У засіданні кафедри обов'язково бере участь гарант (керівник) освітньої програми за якою навчається здобувач вищої освіти.

Рішення кафедри про визнання (зарахування) результатів навчання, кредитів оформлюється протоколом, який передається до студентського офісу відповідного факультету.

На підставі рішення випускової кафедри Університет у встановленому порядку приймає рішення щодо допуску здобувача освітнього ступеня бакалавра (магістра) до подальшого навчання з визнаними результатами навчання, кредитами.

Якщо термін перебування здобувача вищої освіти у ЗВО-партнері складає більше одного семестру, визнання результатів навчання, кредитів з дисциплін має відбуватися відповідно до графіка навчального процесу, затвердженого в Університеті (дистанційно або за відповідними документами, які надають можливість визнати результати навчання з дисципліни навчального плану освітньої програми у відповідному семестрі).

Для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії – Вчена рада інституту/факультету на підставі рішення випускової кафедри (у засіданні бере участь науковий керівник здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії) має право прийняти рішення про визнання набутих здобувачем вищої освіти в інших закладах вищої освіти (наукових установах), як українських, так і закордонних, компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), здобуття яких передбачено освітньо-науковою

програмою докторської школи. З цією метою здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії подає завідувачу аспірантури, докторантури заяву разом із сертифікатом чи іншим документом, що підтверджує факт і результати навчання. Курси зараховуються за умови їх відповідності спеціальності, наявності необхідних обсягів, у порівнянні з обсягами дисциплін/змістових модулів, які здобувач вищої освіти (третього наукового рівня) має опанувати під час навчання за освітньо-науковою програмою.

Академічна різниця, за індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, визначається Університетом і не повинна перевищувати 10 кредитів ECTS. Порядок ліквідації академічної різниці визначається ЗВО-партнерами відповідно до законодавства обох сторін.

Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за період навчання/стажування у ЗВО-партнері представляються за шкалою, прийнятою ЗВО-партнером і переводяться у шкалу, прийнятою в Університеті.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому порядку.
